

Jaarverslag 2017

SPRING

Jaarverslag 2017

SPRING

INHOUDSOPGAVE		Pag.
Jaardocument 2017		
1.	Uitgangspunten van de verslaglegging	1
2.	Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	5
3	Kwaliteit ten aanzien van medewerkers	11
4	Toekomst	13
5.1 Jaarrekening 2017		
5.1.1	Balans per 31 december 2017	15
5.1.2	Resultatenrekening over 2017	16
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	17
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	18
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	22
5.1.6	Materiële vaste activa	25
5.1.7	Toelichting op de resultatenrekening over 2017, budget gemeenten	26
5.1.7	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	27
5.1.7	Toelichting op de resultatenrekening over 2017, Wet normering bezoldiging	30
5.1.7	Toelichting op de resultatenrekening over 2017, honoraria accountant	31
5.1.7	Tekstuele toelichting op de resultatenrekening	32
5.1.7	Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	35
5.2 Overige gegevens		
5.2.1	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	36
5.2.2	Resultaatbestemming	36
5.2.3	Controleverklaring	36

Jaardocument 2017

SPRING

1 Algemeen

Het jeugdstelsel in West-Brabant West is gebouwd op de missie dat elk kind telt en zo gezond en veilig mogelijk moet kunnen opgroeien en deelnemen aan de samenleving. Lukt dat niet vanzelf, dan kunnen ouders en kinderen via de lokale toegang bij hun gemeente snel en dichtbij terecht voor deskundige hulp en ondersteuning. Ook in het afgelopen jaar hebben de jeugdprofessionals van SPRING hierin weer de meerwaarde geboden die we verwachtten.

Na drie jaar van het bestaan van SPRING kunnen we stellen dat er een stevige organisatie staat. De basis wordt gevormd door resultaatverantwoordelijke jeugdprofessionals. Er is een cyclus gestart waarin de professionals in overleg met hun lokale aanstuurder en manager SPRING jaarlijks een persoonlijke toezegging doen, die halfjaarlijks wordt geëvalueerd. Daarnaast zijn er jaarlijkse ontwikkelgesprekken waarin de ontwikkeling van de jeugdprofessional centraal staat.

In 2017 is een geringe groei gerealiseerd van 101,41 fte in 2016 naar 118,91 fte in 2017. Het aantal fte uitvoerende jeugdprofessionals is toegenomen van 97 naar 99 fte in 2017.

Continuering na 2018

Het aanbestedingscontract met de negen gemeenten West-Brabant West is van toepassing op 2017 en 2018. Vóór het einde van 2017 zouden de negen gemeenten een besluit nemen of zij dit specifieke construct als gezamenlijke 9 gemeenten willen continueren of dat zij aan andere vormen de voorkeur geven. SPRING heeft hen in de marktverkenning door het opstellen van een aantal mogelijke scenario's op basis waarvan een gedegen analyse gemaakt zou kunnen worden, voorzien van input. Eind 2017 hebben de 9 gemeenten besloten tot een nieuwe aanbestedingsronde in 2018 en daarmee voor continuering van dit bijzondere construct.

Voor SPRING zal daardoor de eerste helft van 2018 in het teken staan van de nieuwe aanbesteding in de 9 gemeenten in West-Brabant. Dit bepaalt de nabije toekomst van SPRING inclusief het SPRING Leerhuis. Ervan uitgaande dat SPRING de aanbesteding succesvol zal afronden, is de Koers voor 2018-2019 de doorontwikkeling van het vak van de jeugdprofessionals in samenwerking met de 9 gemeenten.

Talenten binden

Een van de kerntaken van SPRING is het verzorgen van generalistische teams jeugdprofessionals binnen de diverse lokale toegangen Jeugd van de deelnemende gemeenten. Dit betekent dat wij als werkgever in een continu proces zitten van het werven en selecteren van geschikte medewerkers. En dat wij in de veranderende arbeidsmarkt ook in onze werving en selectie moeten innoveren en nieuwe kanalen moeten aanboren om onze teams op orde te houden, zowel formatief als op diversiteit en kwaliteit van kennis.

In 2017 hebben we daarvoor een speciale werkgroep ingericht die dit onderwerp bij de kop pakt en verbeteringen aanbrengt in dit proces. Dit leidt tot o.a. bredere digitale werving, maar ook tot meer gerichte werving bij samenwerkingspartners. Constructen, zoals inleen en detachering, worden opnieuw onder de loep genomen op potentiële bijdrage.

Jaardocument 2017

SPRING

Daarnaast is een belangrijk item hoe SPRING in de toekomst erin kan slagen talenten aan zich te binden in de steeds krappere arbeidsmarkt. SPRING heeft de ambitie een innovatieve organisatie te zijn en te blijven, o.a. door het verkennen van ontwikkelingen op het gebied van digitalisering die het vak van de jeugdprofessionals in de toekomst ingrijpend kunnen veranderen.

Marktverkenning

SPRING jeugdprofessionals zijn werkzaam voor de regio West-Brabant-West en zou de opgebouwde expertise graag willen inzetten bij andere gemeenten. Eind 2016 is opdracht gegeven aan de Keygroep voor een onafhankelijke marktverkenning bij 20 gemeenten in de jeugdzorgregio's nabij West-Brabant-West naar de inrichting, positionering en doorontwikkeling van de jeugdteams. Dit onderzoek werd in het eerste kwartaal gepresenteerd en heeft inzicht geboden in de ontwikkelingskansen voor SPRING. Deze liggen met name in het vermarkten van activiteiten van het SPRING Leerhuis en deelname aan aanbestedingen. Op basis van deze marktverkenning is in 2017 een communicatie- en marketingstrategie ontwikkeld die heeft geleid tot het inrichten van drie beeldmerken van SPRING. Deze werken onder 1 aansturing samen, maar zijn individueel of in geschikte combinaties op te voeren voor aanbestedingen en binnen op te richten samenwerkingsovereenkomsten. SPRING kent nu de labels SPRING Jeugdprofessionals en SPRING Leerhuis en de in een aparte stichting ondergebrachte zorgaanbieder Spring Jeugdhulp.

Het SPRING Leerhuis

Het SPRING Leerhuis is een belangrijk label binnen de organisatie SPRING om het vak van jeugdprofessional verder te ontwikkelen en jeugdprofessionals te scholen. Ook hier is sprake van een stevige basis. Er is een doorlopend inhoudelijk programma afgestemd op o.a. SKJ, werkplek leren, samenwerken van de jeugdprofessionals onderling etc. Ook is een specifiek programma ontwikkeld voor nieuwe jeugdprofessionals, bestaande uit 8 dagen over een periode van anderhalf jaar. Per 1 januari 2018 krijgen alle jeugdprofessionals, m.u.v. degenen die nog het basisprogramma volgen, een persoonlijk opleidingsbudget dat zij vrij kunnen besteden, o.a. ten behoeve van de registratie van Jeugdprofessional in het SKJ. In 2017 is in het SPRING Leerhuis een start gemaakt met een digitaal leerplatform. Daarnaast is door SPRING geïnvesteerd in digitale ondersteuningsmiddelen, zoals een beeldtafel en digiborden voor onze trainingsaccommodatie.

In 2017 zijn 2 werkbegeleiders aangesteld, is de inhoudelijke ontwikkeling in 4 vakgroepen verder ter hand genomen evenals het onderzoek met het lectoraat Jeugd, Gezin & Samenleving van Avans op het gebied van Preventie in Bergen op Zoom.

Het SPRING Leerhuis is een kernactiviteit van SPRING en niet alleen van waarde voor de eigen jeugdprofessionals. De combinatie van scholing, intervisie, coaching, onderzoek e.d. maakt het van grotere strategische waarde. Daarom is voor de duur van een jaar in de persoon van Erna Hooghiemstra een expert aangetrokken om het concept van het SPRING Leerhuis op strategisch niveau verder uit te werken en te positioneren.

Tevens wordt onderzocht of het SPRING Leerhuis kan uitbreiden door het sluiten van samenwerkingsverbanden met organisaties, o.a. bij aanbestedingen.

Jaardocument 2017

SPRING

SPRING Jeugdhulp

In 2017 heeft SPRING deelgenomen aan een open house aanbesteding in Zeeland. Omdat de activiteiten in deze regio vallen onder maatwerk en derhalve SPRING zorgaanbieder zou worden, is er voor gekozen een aparte stichting Jeugdhulp op te richten. Het zou immers ongewenst zijn als deze activiteiten zouden gaan interfereren met de onafhankelijkheid van de jeugdprofessionals in de regio West-Brabant. In november is een kwartiermaker aangesteld om in Zeeland deze dienstverlening op te zetten.

In 2018-2019 zal blijken of SPRING Jeugdhulp een succesvolle nieuwe loot aan de stam is en erin slaagt in Zeeland en mogelijk ook andere regio's jeugdzorgtrajecten aan te bieden. Hiertoe worden specifieke inhoudelijke producten ontwikkeld, processen ingericht en jeugdprofessionals aangetrokken.

1.1 Profiel van de organisatie: algemene identificatiegegevens

Naam verslagleggende rechtspersoon	Stichting SPRING
Rechtsvorm	Stichting
Postadres bezoekadres	Langdonk 1
Postcode	4707 TG Roosendaal
Plaats	Roosendaal
Telefoonnummer	088-0771200
Identificatienummer (S) NZa	n.v.t.
Nummer kamer van Koophandel	61774936
E-mailadres	info@SPRINGjeugd.nl
Internetpagina	www.SPRINGjeugd.nl

1.2 Structuur van het concern

SPRING is een zelfstandige rechtspersoon, die volgens de Jeugdwet in opdracht van 9 gemeenten (Woensdrecht, Bergen op Zoom, Steenbergen, Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Rucphen, Zundert en Etten-Leur) verantwoordelijk is voor het bieden van vrij toegankelijke ondersteuning en voor de toeleiding naar specialistische jeugdzorg. De rechtsvorm is die van een stichting.

SPRING maakt onderdeel uit van de holding NMO (Netwerk Maatschappelijke Ondersteuning). De stichting NMO vormt ook het bestuur van de stichting SPRING .

Jaardocument 2017

SPRING

1.3 Organogram NMO

NMO kent een Raad van Toezichtmodel. Het bestuur c.q. de algemene dagelijkse leiding van de stichting is in handen van de bestuurder. De Raad van Toezicht houdt toezicht op de bestuurder en is ook verantwoordelijk voor diens benoeming, schorsing en ontslag. De Raad van Toezicht ziet toe op de algemene gang van zaken binnen de organisatie in de reguliere vergaderingen (ca. 6 per jaar) met de bestuurder. Daarnaast overlegt de bestuurder maandelijks met de voorzitter van de Raad van Toezicht.

Het organogram ziet er per 1 januari 2017 als volgt uit:

ORGANOGRAM STICHTINGEN

Jaardocument 2017

SPRING

2 Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap

De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen bestuurder en Raad van Toezicht is vastgelegd in drie documenten:

- de statuten stichting NMO
- het reglement van de Raad van Toezicht NMO
- het reglement Raad van Bestuur NMO

2.1 Normen voor goed bestuur

De documenten voldoen aan de normen en richtlijnen van de Zorgbrede GovernanceCode 2017. SPRING houdt zich aan de wet Bestuur en Toezicht.

2.2 Bestuur

Het bestuur van de stichting SPRING is opgedragen aan de bestuurder van NMO. De bestuurder is daarmee (eind)verantwoordelijk voor onder andere de realisatie van de doelstellingen van de stichting, de strategie en het beleid. De bestuurder legt daarover verantwoording af aan de Raad van Toezicht. In algemene zin wordt die verantwoording afgelegd in de vergaderingen van de Raad van Toezicht met de bestuurder.

In het verslagjaar is de functie van bestuurder vervuld door mevrouw mr M.E. Hoosemans MA.

Naam	Nevenfunctie
mevrouw mr M.E. Hoosemans MA	lid Raad van Toezicht De Cultuurkantine (16-11-2015)

2.3 Toezichthouders (Raad van Toezicht)

De Raad van Toezicht NMO houdt integraal toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. De Raad van Toezicht staat de bestuurder met raad terzijde.

De Raad van Toezicht heeft zijn functies in de volgende clusters onderverdeeld:

- werkgeversfunctie ten opzichte van de Raad van Bestuur
- toezichthoudende taken (waaronder formele wettelijke en statutaire verplichtingen en bevoegdheden)
- externe verplichtingen
- eigen ontwikkeling

2.4 Verslag Raad van Toezicht NMO

Ter informatie: de Raad van Toezicht NMO is het toezichthoudende orgaan voor de dochterorganisatie SPRING. Het integrale verslag van de raad is hierin opgenomen.

Jaardocument 2017

SPRING

Algemeen

2017 is voor NMO een jaar geweest waarin de verschillende onderdelen (MEE en SPRING) een zeer verschillend beeld lieten zien. Vanwege grote wijzigingen in de contracten met de gemeenten liet de begroting van MEE voor 2017 een verwachte inkomstendaling ten opzichte van 2016 zien van zo'n 1,5 miljoen. Terwijl inkomsten van SPRING een stijging laten zien van een half miljoen euro.

Voor MEE heeft dit geleid tot een forse taakstelling op het gebied van personeel. Gelukkig konden flink wat personeelsleden met het werk mee naar een nieuwe werkgever. Maar met de terugloop in personeel is 2017 ook een jaar geworden, waarin de overheadkosten verder zijn teruggedrongen (o.a. door het afstoten van het gebouw in Roosendaal). Dit heeft ook een positief verlagend effect gehad op de kostprijs. In 2016 is een start gemaakt met het Participatielab, hetgeen in 2017 de eerste vruchten heeft afgeworpen. Het Participatielab en de MEE Academie zijn voorbeeldinitiatieven die laten zien dat innovatie loont.

Vanuit het cliëntenperspectief gezien is het van belang dat MEE de onafhankelijke cliëntondersteuning in alle gemeenten blijft aanbieden. Voor NMO is het strategisch gezien evenzeer belangrijk, immers cliëntondersteuning vormt een belangrijke kern van het werk van MEE. Door de veranderde financieringsrelatie is het van groot belang dat de relatie met de gemeenten goed blijft. Door de kwaliteit van dienstverlening en het deskundigheidsniveau van de medewerkers hoog te houden, kunnen de bestaande klanten optimaal geholpen worden en kunnen inwoners, netwerkpartners en gemeenten een beroep blijven doen op de kwaliteit van MEE.

Voor SPRING is 2017 opnieuw een succesvol jaar geworden. Doordat het bestaande contract met de gemeenten voor twee jaar is verlengd is er een situatie ontstaan waarbij SPRING zich weer verder kwalitatief kan ontwikkelen. Gezinnen en jeugdigen worden op die manier het beste geholpen. Omdat voor de periode na 2018 een nieuwe aanbesteding volgt is het zaak om SPRING kwalitatief hoogwaardig op de kaart te houden. SPRING is in 2017 weer wat verder gegroeid en heeft ontegenzeggelijk groeipotentie; binnen en buiten de regio. In 2017 zijn de eerste opdrachten buiten West-Brabant afgesloten. Hiervoor is door NMO een nieuwe organisatie opgericht, zodat deze opdrachten niet vermengd worden met de aanbestedingen.

Voor de overkoepelende stichting NMO is het van belang om adequaat in te kunnen blijven spelen op de diversiteit qua ontwikkelingen van MEE en SPRING. In 2017 is vanuit NMO aandacht besteed om de inhoudelijke en strategische synergie tussen de beide stichtingen te optimaliseren. In de stichting NMO is het bestuur, management en ondersteunende diensten vertegenwoordigd. In 2017 is aandacht geschonken aan de kwaliteit van de ondersteuning en een zinnige en zuinige inrichting daarvan.

Rol van de Raad van Toezicht en thema's in 2017

De Raad van Toezicht heeft in 2017 op een constructieve en kritische wijze toezicht gehouden op de consistente koers en de besturing van de organisatie. Primair is dit gedaan in de reguliere overleggen met de bestuurder en de controller. De meerjarenstrategie en de bestuurstoezeggingen voor 2017 vormen o.a. de leidraad voor de agenda van de overleggen. Aanvullend is ook regelmatig gesproken met managers en professionals van NMO, MEE en SPRING. In deze gesprekken zijn niet alleen specifieke thema's besproken, zo ook is aandacht besteed aan de ervaringen van professionals met de transitie en transformatieopgaven en hun verbeteringsuggesties.

Door deze gesprekken is goed zicht ontstaan op de vertaling van ontwikkelingen, strategie naar beleid en uitvoering én de effecten voor cliënt en medewerkers. De voorzitter heeft maandelijks een overleg met de bestuurder, waar naast de algemene gang van zaken de agenda voor de overleggen wordt samengesteld.

Jaardocument 2017

SPRING

Minimaal 2 x per jaar voert een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht overleg met de Ondernemingsraden van MEE en SPRING en met de Cliëntenraad. Deze gesprekken vinden in een open dialoog plaats en scherpt de Raad van Toezicht in hun toezichthoudende rol.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 uitgebreid stilgestaan bij de Zorgbrede Governance en de effecten daarvan op de statuten, reglementen voor de organisatie. Ook is uitgebreid stilgestaan bij het functioneren van de Raad van Toezicht en de samenwerking met de bestuurder door middel van een zelfevaluatie deels onder externe begeleidingen. De visie en waarden op toezichthouden zijn met elkaar gedeeld, aangescherpt en vertaald naar concrete acties. Deze acties worden in 2018 uitgezet, gemonitord en geëvalueerd.

In verband met het naderende einde van de zittingstermijn van een collega lid van de Raad van Toezicht is in de 2e helft van 2017 gestart met de voorbereidingen en uitvoering van de werving & selectie voor deze vacature. De Raad van Toezicht heeft zich hierin laten begeleiden door een extern bureau. We zijn blij dat de vacature door opnieuw een goede toezichthouder is ingevuld per 1 januari 2018.

Eind 2017 heeft ook het jaarlijkse gesprek plaatsgevonden met de bestuurder. In dit gesprek is stilgestaan bij de voortgang van de ambities van de organisatie, de risico's, de rol van de bestuurder en de ontwikkeling hierin, de bezetting van de sleutelfuncties, de samenwerking met de Raad van Toezicht en de arbeidsvoorwaarden.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 de onderstaande onderwerpen in de reguliere vergaderingen besproken c.q. goedkeuring verleend:

- Bezuinigingsplannen MEE en NMO voor 2017
- Bestuurstoezeggingen voor 2017
- Kostprijsanalyse en plan van aanpak kostenbeheersing
- Kwartaal- en budgetrapportages
- Jaarrekening, jaarverslag en accountantsverslag 2016
- Huisvesting Heerbaan
- Oprichting Stichting SPRING Jeugdhulp en aanpassen statuten NMO
- Risicoanalyse MEE
- Begroting 2018
- Koers 2018-2019
- Vacature Raad van Toezicht

Voorzitter van de Raad van Toezicht is de heer Axt en vicevoorzitter is de heer Biskop.

De Raad van Toezicht heeft geen specifieke commissies benoemd. Alle leden hebben echter naast de algemene verantwoordelijkheid elk een specifiek aandachtsterrein:

De heer Axt: werkgeverschap, functioneren en evaluatie bestuurder (met de heer Biskop), overleg met MT (met mevrouw Huismans).

De heer Biskop: overlegpartner Cliëntenraad, landelijke ontwikkelingen

Mevrouw De Wit en de heer Spithoven: overlegpartners Ondernemingsraad

Jaardocument 2017

SPRING

Samenstelling Raad van Toezicht NMO

De Raad van Toezicht was in 2017 als volgt samengesteld:

Naam en RvT-portefeuille	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)	Datum eerste benoeming	Benoe- mings- termijn
drs. R.E. Axt portefeuille: voorzitter	voorzitter Raad van Bestuur van STMR	1. bestuurder van Kruiswerkservice Rivierenland 2. lid Raad van Toezicht Tragel Zorg (1 december 2013)	1 augustus 2014	1 augustus 2018
mevrouw M.G. de Wit- Greuter portefeuille: gemeenten en andere lokale overheden en bestuurlijke processen	geen	1. lid Raad van Toezicht Stichting Bibliotheek VANnU Roosendaal; 2. bestuurslid Stichting Cultuur Moerdijk; 3. vicevoorzitter PvdA Noord-Brabant; 4. lid Raad van Toezicht woningcorporatie Woonkwartier (2 maart 2016)	1 januari 2010	Einde 2e termijn: 31 december 2017
drs. J.J.G.M. Biskop portefeuille: landelijke en provinciale overheden en bestuurlijke processen	directeur- bestuurder SWV Passend Onderwijs Roosendaal- Moerdijk e.o en zelfstandig adviseur	1. lid Adviesraad Buurtonderneming Vice Versa, Roosendaal 2. voorzitter stichting Maaklab Zaandam 3. voorzitter stichting De Plus van Surplus, Zevenbergen 4. voorzitter Raad van Toezicht Stichting Zet Tilburg 5. voorzitter bestuur Netwerk Leidinggevend Passend Onderwijs (Netwerk LPO); (1 december 2017)	1 januari 2011	Einde 2 ^e termijn: 31 december 2018
mevrouw F.S.S. Huismans	sectorhoofd Sociaal Domein gemeente Eindhoven	geen	1 januari 2017	1 januari 2021
mr J.P.A. Spithoven	Veranderdeskun- dige	voorzitter Raad van Commissarissen Woningstichting Ons Doel te Leiden	1 januari 2017	1 januari 2021

Jaardocument 2017

SPRING

Werkwijze

De Raad van Toezicht werkt op basis van een jaargenda en de bestuurstoezeggingen, die worden vastgesteld in het voorafgaande jaar. Daarnaast is er af en toe een werkbezoek of wordt een bijeenkomst bijgewoond, waarbij de (individuele) leden van de Raad van Toezicht zich laten informeren of bijscholen over specifieke onderwerpen of nieuwe ontwikkelingen. Ook zijn er strategiebijeenkomsten, waarbij de hele raad aanwezig is.

Er waren onder meer de volgende bijeenkomsten in 2017:

- Reguliere vergaderingen 7
- Werkbezoeken/informatiebijeenkomsten 2
- Bijeenkomsten met bestuurder en/of MT 2
- Bijeenkomsten met Cliëntenraad 2
- Bijeenkomsten met Ondernemingsraad 2

Op basis van de vastgestelde Koers doet de bestuurder jaarlijks een Bestuurderstoezegging. Dit is in feite het werkplan van de bestuurder. De Raad van Toezicht volgt met behulp van rapportages de uitvoering en stand van zaken.

De kwartaal-/budgetrapportages worden in de vergadering van de Raad van Toezicht altijd besproken in het bijzijn van de controller. De jaarstukken en het accountantsverslag worden in de voltallige raad besproken met de accountant en de controller.

Bezoldiging

Bij de vaststelling van de hoogte van de bezoldiging (in de vergaderingen d.d. 31 augustus en 19 oktober 2011) zijn de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van toezichthouders in de zorg (NVTZ) gevolgd.

De bedragen van de bezoldiging kunt u lezen op blz. 30 van de Jaarrekening 2017.

2.5 Ondernemingsraad

Conform de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) heeft Spring een Ondernemingsraad. In het verslagjaar 2017 heeft de Ondernemingsraad (OR) 6 reguliere overlegvergaderingen met de bestuurder gehad. In het voor- en najaar heeft een delegatie van de Raad van Toezicht een overlegvergadering bijgewoond. Om de achterban te informeren over de actuele onderwerpen heeft de OR 4 nieuwsflitsen op intranet geplaatst. Daarnaast zijn de vastgestelde notulen van de overlegvergaderingen gepubliceerd.

In maart 2017 is in gezamenlijk overleg met de bestuurder besloten om de zittingstermijn van de OR-leden aan te passen naar 4 jaar. Dit is in mei 2017 gewijzigd in het OR-reglement.

In mei 2017 heeft de OR een instemmingsaanvraag ontvangen met betrekking tot het beleid ten aanzien van het opleidingsbudget. De OR heeft geadviseerd een en ander aan te passen in deze instemmingsaanvraag. De instemmingsaanvraag is in augustus opnieuw gedaan. In september heeft de OR ingestemd met het nieuwe beleid opleidingsbudget.

Jaardocument 2017

SPRING

In mei 2017 is vanuit de CAO Jeugdzorg bepaald dat werkgevers vóór 1 mei 2018 een plan moeten maken om de werkdruk te verminderen. In iedere organisatie ontwikkelen de werkgever en de OR/PVT samen beleid en een set van normen en/of afspraken om de werkdruk aan te pakken en het werkplezier te verhogen. De OR heeft in november het 1e dagdeel van de training 'van Werkdruk naar Werkplezier' gevolgd. In 2018 volgt dagdeel 2 van de training.

Per 1 juli 2017 is de Arbowet gewijzigd. Daarin heeft de OR meer invloed gekregen op het volgende: Met de instemming op de persoon en de positie van de preventiemedewerker krijgt de OR meer betrokkenheid bij het Arbobeleid. Daarnaast hebben de bedrijfsarts en andere Arbo-deskundigen de mogelijkheid om overleg te voeren met de OR, PVT of betrokken medewerkers. Werknemers en Arbo-deskundigen kunnen daardoor beter samenwerken en zijn zo goed betrokken bij het bedrijfsbeleid voor gezond en veilig werken.

In september 2017 stonden tussentijdse verkiezingen gepland voor het werven van een 7e OR-lid. Doordat 1 lid zich verkiesbaar heeft gesteld en er 1 zetel beschikbaar was, heeft er geen verkiezing plaatsgevonden. Uiteindelijk is het nieuwe OR-lid geïnstalleerd op 15 september 2017.

In november 2017 heeft de OR een adviesaanvraag ontvangen voor het aanstellen van een nieuw lid voor de Raad van Toezicht. In december heeft de OR positief geadviseerd.

In november 2017 heeft de OR een kennismakingsgesprek gehad met de nieuw aangestelde bedrijfsarts.

Spring stelt op jaarbasis een budget beschikbaar voor de Ondernemingsraad, onder andere ten behoeve van trainingen, deskundigheidsbevordering, activiteiten en ondersteuning door een ambtelijk secretaris. In juni 2017 heeft de OR een training gevolgd inzake deskundigheidsbevordering OR-werkzaamheden. In november 2017 heeft de OR, zoals eerder beschreven, een training 'van Werkdruk naar Werkplezier', gevolgd.

Samenstelling Ondernemingsraad

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>	<u>Datum eerste benoeming</u>
Sietske Backx	voorzitter	26-11-2015
Kitty Muller	vicevoorzitter	26-11-2015
Mary-Ellen Becht	secretaris	26-11-2015
Laura <u>Sprenkels</u>	lid	26-11-2015
Peter Nieuwkoop	lid	26-11-2015
Tia Spithoven	lid	21-11-2016
Kim Kremers	lid	15-09-2017

Met de OR kan contact worden opgenomen via het e-mailadres van de OR: or@springjeugd.nl

Jaardocument 2017

SPRING

Onderwerpen

Los van de voorgenomen besluiten die op formele gronden (WOR) ter advies of instemming aan de OR zijn voorgelegd, kwamen in de overlegvergaderingen met de bestuurder in het verslagjaar 2017 informatief onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- Jaardocument 2016
- Nieuwe functies binnen Spring: Bouwer, Kwartiermaker, Gedragwetenschapper, Opleidingsfunctionaris
- Verlenging aanbesteding gemeenten en gevolgen contracten Jeugdprofessionals
- Beoordelingsbeleid PPO-gesprekscyclus
- Medewerkertevredenheidonderzoek
- Bezuinigingen MEE/NMO
- Begroting Spring
- Agressieprotocol
- Stichting Spring Jeugdhulp
- Indeling en documenten op Plek

Overzicht besluiten

In de vergaderingen in 2017 zijn de volgende instemmings- en adviesaanvragen besproken:

- Instemmingsaanvraag ingevolge WOR-artikel 27. Met betrekking tot het beleid van een opleidingsbudget -> positief advies.
- Adviesaanvraag ingevolge WOR-artikel 25. Met betrekking tot het aanstellen van 1 nieuw lid van de Raad van Toezicht -> positief advies.

3 Kwaliteit ten aanzien van medewerkers

In juni/juli 2017 heeft een medewerkertevredenheidonderzoek plaatsgevonden.

Dit MTO is uitgevoerd door een extern bedrijf, Integron.

Het doel is:

- Inzicht in werkbeleving
- Medewerkerspotentieel
- Ervaringen
- Verwachtingen
- Verbinding

Respons: 50%

Resultaat: medewerkers van SPRING scoren een 7.4 voor algemene tevredenheid. De medewerkers zijn het meest tevreden over de leidinggevenden (score 8.0) voornamelijk over de integriteit en eerlijkheid.

De basis is op orde, dit blijkt uit de tevredenheid op de kernverwachtingen (score 8.1). Uit het MTO blijkt dat voor 63% van de medewerkers de werkdruk (veel) te hoog is.

Jaardocument 2017

SPRING

Verbeterpunten:

- De werkdruk
- Gemeenten: goede afstemming tussen wat gemeente verlangt en SPRING levert, meer kaders. Aansturing vanuit gemeenten. Hier blijkt dat er een gebrek is van goede aansturing.
- Het beste uit jezelf halen. 34% van de medewerkers vindt dat de organisatie niet het beste uit hen haalt. (Door het starten van het SPRING Leerhuis is hier al direct op gereageerd).
- De resultaten van het MTO zijn in het teamoverleg besproken met de medewerkers.

3.1 ARBO

In 2017 zijn enkele medewerkers opgeleid tot BHV-ers. Vanuit de BHV wordt 1 medewerker opgeleid tot preventiemedewerker.

3.2 Personeelgegevens

Ten aanzien van het personeelsbestand van SPRING kunnen de volgende gegevens worden gepresenteerd:

Personeel	2017	2016
Aantal personeelsleden in loondienst per einde verslagjaar	134	126

Verloop personeel	2017	2016
Instroom personeel in loondienst	30	32
Uitstroom personeel in loondienst	16	19

Ziekteverzuim		Meldingsfrequentie	
2017	2016	2017	2016
5,3*	3,6	0,8*	1,1

* Laag verzuimfrequentie geeft aan dat er meer langdurig zieken zijn.

<u>Vacatures</u>	Totaal aantal vacatures 2017	Totaal aantal vacatures 2016
<u>Totaal personeel</u>	10	8
<u>Personeel met cliëntgebonden functies</u>	7	6

Jaardocument 2017

SPRING

Omvang	2017	2016
Omvang personeelsformatie in FTE in verslagjaar per 31 december	112,35	106,46

3.3 Financieel beleid

Resultaatratio

Debt Service Cover Ratio	2017	2016
Resultaat voor rente en afschrijving / saldo rente baten + lasten	-618%	-148%

De berekening van de Debt Service Cover Ratio is aangepast aan de methode van de ING. De vergelijkende cijfers zijn vanwege deze nieuwe berekening ook aangepast.

Liquiditeit	2017	2016
	1,9%	1,9%

Solvabiliteit	2017	2016
Solvabiliteit (totaal eigen vermogen/ balanstotaal)	38%	40%
Solvabiliteit (totaal eigen vermogen/ totaal opbrengsten)	10%	9%

4 Toekomst

Voor Spring zal 2018 in het teken staan van de nieuwe aanbesteding in de 9 gemeenten in West-Brabant. Dit bepaalt de nabije toekomst van SPRING, inclusief het Spring Leerhuis. Ervan uitgaande dat SPRING de aanbesteding succesvol zal afronden, is de Koers voor 2018-2019 de doorontwikkeling van het vak van de jeugdprofessionals in samenwerking met de 9 gemeenten. Daarnaast is een belangrijk item hoe SPRING er in de toekomst in kan slagen talenten aan zich te binden in de steeds krappere wordende arbeidsmarkt. SPRING heeft de ambitie een innovatieve organisatie te zijn en te blijven, o.a. door het verkennen van ontwikkelingen op het gebied van digitalisering die het vak van de jeugdprofessionals in de toekomst ingrijpend kunnen veranderen.

In het SPRING Leerhuis zal de huidige lijn worden voortgezet van het bouwen aan een dynamische leeromgeving voor de jeugdprofessionals, o.a. door het verder ontwikkelen van een digitaal leerplatform. Het plan kennisontwikkeling en strategische positionering van het SPRING Leerhuis moet in 2018 zijn beslag krijgen. Tevens wordt onderzocht of het SPRING Leerhuis kan uitbreiden door het sluiten van samenwerkingsverbanden met organisaties, o.a. bij aanbestedingen.

In 2018-2019 zal blijken of SPRING Jeugdhulp een succesvolle nieuwe loot aan de stam blijkt te zijn en erin slaagt in Zeeland en mogelijk ook andere regio's jeugdzorgtrajecten aan te bieden. Hiertoe worden specifieke inhoudelijke producten ontwikkeld, processen ingericht en jeugdprofessionals aangetrokken.

Jaardocument 2017

SPRING

4.1 ISO

De ISO certificering is voor Stichting SPRING Jeugdprofessionals en voor Stichting SPRING Jeugdhulp aangevraagd.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017

	Ref.	Werkelijk 31-12-2017	Werkelijk 31-12-2016
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	<u>53.309</u>	<u>12.639</u>
Totaal vaste activa		53.309	12.639
Vlottende activa			
Vorderingen	2	156.043	514.227
Liquide middelen	3	<u>1.899.043</u>	<u>1.276.264</u>
Totaal vlottende activa		2.055.086	1.790.491
Totaal activa		<u><u>2.108.395</u></u>	<u><u>1.803.130</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Bestemmingsreserves	4	286.500	107.500
Overige reserves		<u>510.243</u>	<u>606.234</u>
Totaal eigen vermogen		796.743	713.734
Vorzieningen	5	216.944	131.696
Kortlopende schulden			
Overige kortlopende schulden	6	1.094.708	957.700
Totaal Passiva		<u><u>2.108.395</u></u>	<u><u>1.803.130</u></u>

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:				
Subsidie gemeente Jeugd afspraken	7	7.498.251	7.438.097	7.183.831
Subsidie overige taken	7	234.509	190.446	296.582
Overige opbrengsten	7	518.040	574.399	240.611
Som der bedrijfsopbrengsten		8.250.800	8.202.942	7.721.024
BEDRIJFSKOSTEN				
Personeelskosten	8	7.914.445	7.905.636	7.392.548
Afschrijving materiële activa	9	25.248	22.855	5.944
Materiële kosten	10	193.667	220.451	216.447
Huisvestingskosten	11	34.606	55.000	18.219
Som der bedrijfskosten		8.167.966	8.203.942	7.633.158
BEDRIJFSRESULTAAT		82.834	1.000-	87.865
Financiële rente opbrengsten	12	175-	1.000-	1.088-
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		83.009	-	88.953
Buitengewone opbrengsten en kosten		-	-	-
RESULTAAT BOEKJAAR		83.009	-	88.953

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT (volgens de indirecte methode)

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	82.834	87.865
Aanpassingen voor :		
- afschrijvingen	22.742	5.944
- mutaties voorzieningen	85.248	67.045
	107.990	72.989
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	358.184	324.739-
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	-	-
- kortlopende schulden (excl.schulden aan kredietinstellingen)	137.008	274.005
	495.192	50.734-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	686.016	110.120
Ontvangen rente	175	1.088
Betaalde rente	-	-
Buitengewoon resultaat	-	-
	175	1.088
Kasstroom uit operationele activiteiten	686.191	111.208
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	63.412-	18.583-
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
Overige investeringen in financiële vaste activa	-	-
	63.412-	18.583-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	63.412-	18.583-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	-	-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie geldmiddelen (inclusief kortlopende schulden aan kredietinstellingen)	622.779	92.625

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemeen

De stichting Spring is 29 oktober 2014 opgericht.
Alle getoonde bedragen zijn weergegeven in euro's.

Vestigingsplaats

Stichting Spring is gevestigd aan de Langdonk 1 te Roosendaal.

De kernactiviteit van Spring is het bieden van ondersteuning, zorg- en hulpverlening aan jeugdigen en gezinnen. Dit door het inzetten van jeugdprofessionals ten behoeve van vraagverheldering, (opvoed) ondersteuning, regievoering, toeleiding naar informele en/of gespecialiseerde zorg, informatie en advies.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaglegging 640 "Organisaties zonder winststreven".

Bij de opstelling van de jaarrekening is uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

In deze jaarrekening is geen sprake van consolidatie.

Financiële instrumenten

Algemeen

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Spring beschikt niet over in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van, aan de instellingen verschuldigde betalingen, blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, als mede voor de bepaling van het exploitatiesaldo, is de verkrijgingprijs. Voor zover niet anders vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn berekend met een vast percentage per jaar van de aanschafwaarde.

Vlottende activa

De vorderingen hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. Tevens zijn hier de overlopende activa en liquide middelen ondergebracht. De overlopende activa hebben betrekking op de vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen posten. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden.

Bestemmingsreserves

* Reserve transitievergoeding

Er is met de gemeenten in West-Brabant West een contract gesloten voor 2 jaar. Gezien de korte looptijd van het contract worden de transitievergoedingen op 31-12-2017 in een aparte reserve gezet. Het gaat hier om de transitievergoeding per 31-12-2018.

Overige reserves

* Algemene reserve

Nadat de bestemmingsreserves zijn bepaald, wordt het resterende saldo van het boekjaar toegevoegd of afgeboekt van de algemene reserve.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen zijn gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening uitgestelde beloningen

Er is een voorziening voor uitgestelde beloningen. Deze voorziening dient als een verplichting in de jaarrekening te worden opgenomen. Het gaat hier om beloningen die gekoppeld zijn aan een langdurig dienstverband (rekening houdend met blijfkansen) zoals een jubileumuitkering. De gehanteerde disconteringsvoet is 1,50%.

Deze voorziening is opgenomen tegen de geschatte contante waarde. Bij de jaarlijkse berekening van deze contante waarde wordt rekening gehouden met de leeftijdsopbouw van het dan aanwezige personeelsbestand, de hoogte van de uitkeringen, toekomstige salarisstijgingen en de geschatte kans dat van deze uitkeringen gebruik wordt gemaakt.

Voorziening personeelsverplichting inzake Verlofbudget

Er is een voorziening opgenomen voor de uren inzake "Verlofbudget". Deze voorziening dient als verplichting in de jaarrekening te worden opgenomen.

Deze voorziening is opgenomen tegen een disconteringsvoet van 1,50%. Bij de jaarlijkse berekening van deze contante waarde wordt rekening gehouden met de leeftijdsopbouw van het dan aanwezige personeelsbestand, de hoogte van de uitkeringen, toekomstige salarisstijgingen en de geschatte kans dat van deze uitkeringen gebruik wordt gemaakt.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de opbrengsten en de kosten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen zijn verantwoord als deze voorzienbaar zijn; opbrengsten zijn verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Pensioenen

Stichting Spring heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij stichting Spring.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De stichting betaalt hiervoor premies waarvan 12,3% door de werkgever wordt betaald en 11,20% door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van december 2017 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 98,6% (bron: website Pensioenfonds Zorg en Welzijn d.d. 6 februari 2018). Dit is 8,5% punt lager dan de stand van december 2016.

De stichting Spring heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Spring heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroom-overzicht bestaan uit liquide middelen.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-12-2017	31-12-2016
Aanschafwaarde 01-01-2017	18.583	-
cumulatieve afschrijvingen	5.944	-
Investerings in het boekjaar	63.412	18.583
Mutaties in het boekjaar, afschrijving	22.742	5.944
Aanschafwaarde 31-12-2017	81.995	18.583
Cumulatieve afschrijving	28.686	5.944
Boekwaarde 31-12-2017	<u>53.309</u>	<u>12.639</u>

2. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt :

	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen op debiteuren *	149.595	507.993
Vooruitbetaalde bedragen	2.240	4.481
Overige transitorische activa	4.208	1.753
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>156.043</u>	<u>514.227</u>

* het gaat hier enkel om vorderingen op de gemeenten in West-Brabant-West

3. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :

	31-12-2017	31-12-2016
ING bank	268.071	322.680
ING bank spaarrekening	1.629.672	953.584
Kasgeld ING Bank	1.122	-
Kas Spring	178	-
Totaal liquide middelen	<u>1.899.043</u>	<u>1.276.264</u>

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-1-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2017
Bestemmingsreserve	107.500	83.009	95.991	286.500
Overige reserves, algemene reserve	606.234	-	95.991-	510.243
Totaal eigen vermogen	<u>713.734</u>	<u>83.009</u>	<u>-</u>	<u>796.743</u>

5. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-1-2017	Dotatie	Onttrekking	Saldo per 31-12-2017
Uitgestelde beloningen	8.137	16.818	1.202	23.753
Verlofbudget	123.559	184.053	114.421	193.191
Totaal voorzieningen	<u>131.696</u>	<u>200.871</u>	<u>115.623</u>	<u>216.944</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	26.956
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	189.988
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	-

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

6. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	31-12-2017	31-12-2015
Crediteuren	160.430	88.118
Belastingen en sociale premies	380.773	339.873
Nog te betalen salarissen	4.677	16.967
Nog te betalen pensioenpremie	10.463	75.089
BTW	198	-
Vakantietoeslag	240.438	212.318
Vakantiedagen	82.163	48.826
Rekening Courant NMO	117.785	113.399
Rekening Courant MEE	71.248	39.074
Overige transitorische passiva	26.533	24.036
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>1.094.708</u>	<u>957.700</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

In dit jaar is er geen verplichting.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Mobiele apparatuur	Automati- sering	Totaal
Stand per 1 januari 2017			
- aanschafwaarde	18.583	-	18.583
- cumulatieve afschrijvingen	5.944	-	5.944
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>12.639</u>	<u>-</u>	<u>12.639</u>
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	27.076	36.336	63.412
- afschrijvingen	15.475	7.267	22.742
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>			
aanschafwaarde	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-
<i>- waardevermindering activa</i>			
aanschafwaarde	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>11.601</u>	<u>29.069</u>	<u>40.670</u>
Stand per 31 december 2017			
- aanschafwaarde	45.659	36.336	81.995
- cumulatieve afschrijvingen	21.419	7.267	28.686
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>24.240</u>	<u>29.069</u>	<u>53.309</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	33,3%	20%	

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

OPBRENGSTEN

7. Subsidies

Subsidie gemeenten	Werkelijk		Begroot	
	Bedrag	Fte	Bedrag	Fte
Bergen op Zoom	1.331.792	16,00	1.319.104	16,00
Etten-Leur	1.079.584	12,97	1.071.772	13,00
Halderberge	644.254	7,74	670.270	8,13
Moerdijk	749.965	9,01	700.774	8,50
Roosendaal	1.914.451	23,00	1.896.212	23,00
Rucphen	482.775	5,80	478.175	5,80
Steenbergen	415.353	4,99	441.075	5,35
Tholen	47.707	0,56	36.275	0,44
Woensdrecht	416.185	5,00	412.220	5,00
Zundert	416.185	5,00	412.220	5,00
	7.498.251	90,07	7.438.097	90,22

Subsidie overige taken	Werkelijk		Begroot	
	Bedrag	Fte	Bedrag	Fte
Gemeente Roosendaal				
- Klant Contact Centrum	123.666	1,50	123.666	1,50
- Project 28	20.611	0,25	20.611	0,25
- Weerbaar opvoeden	46.169	0,56	46.169	0,56
Gemeente Halderberge				
- Mee denk coach	43.160	0,52	-	-
Gemeente Woudrichem				
- Inzet gedragswetenschapper	903	-	-	-
	234.509	2,83	190.446	2,31

Overige opbrengsten	Werkelijk		Begroot	
	Bedrag	Fte	Bedrag	Fte
Expertteam	435.918	1,36	506.597	1,45
Samenwerkingsverband VO Roosendaal	67.802	0,79	67.802	0,79
Overige opbrengsten	14.320	-	-	-
	518.040	2,15	574.399	2,24

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

SUBSIDIES

7. Subsidies

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
Subsidie gemeenten	7.498.251	7.438.097	7.183.831
Subsidie overige taken			
- Gemeente Roosendaal	190.446	190.446	296.582
- Gemeente Halderberge	43.160	-	-
- Gemeente Woudrichem	903	-	-
Overige opbrengsten			
- Expertteam	435.918	506.597	228.635
- Samenwerkingsverband VO Roosendaal	67.802	67.802	11.976
- Overige opbrengsten	14.320	-	-
	<u>8.250.800</u>	<u>8.202.942</u>	<u>7.721.024</u>

KOSTEN

8. Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
Lonen en salarissen	5.241.384	5.214.315	4.783.626
Sociale lasten	911.553	872.554	867.631
Pensioenpremie	492.606	504.752	456.148
Doorbelastingen personeel MEE	85.515	49.430	53.000
Doorbelastingen personeel NMO	351.839	381.651	395.131
	<u>7.082.897</u>	<u>7.022.702</u>	<u>6.555.535</u>
Totaal personeelsleden in FTE	<u>118,91</u>	<u>111,04</u>	<u>101,41</u>

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
<i>Materiële personeelskosten</i>			
Wervingskosten	374	7.460	649
Opleidingskosten	127.303	132.556	152.356
Arbokosten	4.704	3.000	3.523
OR kosten	6.086	10.000	17.638
Reis- en verblijfskosten	107.508	100.342	96.559
Reiskosten woon-werk	100.954	74.086	75.316
Gratificatie onbelast	16.818	-	5.128
Werkkostenregeling	56.371	56.615	41.847
Beroepsregistratie	11.190	13.125	12.145
Overige	1.957	7.202	1.441
	<u>433.265</u>	<u>404.386</u>	<u>406.602</u>
	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
<i>Personeel niet in loondienst</i>			
Huishoudelijke dienst	2.387	-	-
PR	47.585	-	95.620
Clientgebonden	338.144	428.548	299.920
Automatisering	10.167	50.000	34.871
	<u>398.283</u>	<u>478.548</u>	<u>430.411</u>
Totaal personeelskosten	<u><u>7.914.445</u></u>	<u><u>7.905.636</u></u>	<u><u>7.392.548</u></u>

9. Afschrijvingen vaste activa

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
<i>De specificatie is als volgt :</i>			
Afschrijvingen:			
- Materiële vaste activa	22.742	22.855	5.944
- Doorbel. Afschrijving NMO	2.506	-	-
Totaal afschrijvingen	<u><u>25.248</u></u>	<u><u>22.855</u></u>	<u><u>5.944</u></u>

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

10. Materiële kosten

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
Voeding- en vergaderkosten	12.666	15.000	10.063
Inrichtingskosten	1.229	-	-
Bureau- en administratiekosten	3.829	7.500	10.215
Automatiseringkosten	22.771	39.500	46.980
Porto-, internet- en telefoonkosten	49.780	43.500	41.916
Advieskosten	6.131	10.000	41.388
Bijdrage beroepsvereniging	5.791	8.000	8.448
Marketing en communicatie	2.245	11.500	9.867
Kosten algemeen beheer	3.512	8.183	953
Cliëntkosten	9.147	-	-
Doorbelaste kosten vanuit MEE	14.404	14.404	14.404
Doorbelaste kosten vanuit NMO	62.162	62.864	32.213
	<u>193.667</u>	<u>220.451</u>	<u>216.447</u>

11. Huisvestingskosten

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
Onderhoudskosten	5.229	-	-
Energiekosten	1.478	10.000	-
Verzekering / diverse heffingen	23.732	20.000	18.219
Huren	4.167	25.000	-
	<u>34.606</u>	<u>55.000</u>	<u>18.219</u>

12. Financiële opbrengsten en kosten

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
Renteopbrengsten	175-	1.000-	1.088-
Totaal financiële opbrengsten en kosten	<u>175-</u>	<u>1.000-</u>	<u>1.088-</u>

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

13. Bezoldiging bestuurders en toezichhouders

De bezoldiging van de bestuurders van de zorginstelling over het jaar 2017 is als volgt:

Welk bestuursmodel is van toepassing op uw organisatie?	Raad van Bestuur & Raad van Toezicht
Wat is de samenstelling van het bestuur of de directie?	1 lid Raad van Bestuur 5 leden Raad van Toezicht

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2017 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

Naam	M.E. Hoosemans
Functionaris (functienaam)	Bestuurder

* Van 1 januari 2017 t/m 31 december 2017 in dienst bij NMO

	2017	2016
Deeltijdfactor (percentage)	1 fte (100%)	1 fte (100%)
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	107.526	109.885
Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-
Totaal beloning	107.526	109.885
Vrijwillige sociale lasten	-	-
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.972	10.768
Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	<u>118.498</u>	<u>120.653</u>
Beloning 2017	<u>118.498</u>	<u>120.653</u>
WNT norm 2017	146.000	145.000

De klassenindeling is gebaseerd op instellingsbreed (op NMO- niveau) en de totale bezoldigingen van zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Toezicht worden in de jaarrekeningen van MEE West-Brabant en Spring afzonderlijk toegelicht.

De bezoldiging van de bestuurder over 2017 bedraagt € 118.498. Deze bezoldiging valt binnen de klassering.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht over het jaar 2017 is als volgt (bedragen zijn excl. btw):

Naam	Datum benoeming	Functies	Bezoldiging
Dhr. R.E. Axt	01-08-2014	Voorzitter	7.500
Dhr. J.J.G.M. Biskop	01-01-2011	Lid	5.000
Mw. M. de Wit - Greuter	01-01-2010	Lid	5.000
Dhr. J.P.A. Spithoven	01-01-2017	Lid	5.000
Mw. F.S.S. Huismans	01-01-2017	Lid	5.000
Totaal			<u>27.500</u>

Honoraria accountant

2017

2016

€

€

De honoraria van de accountant zijn als volgt:

1 Controle van de jaarrekening	33.862	36.663
2 Overige controlewerkzaamheden:	-	-
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet controle-diensten	-	-
Totaal honoraria accountant	<u>33.862</u>	<u>36.663</u>

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

In onderstaande opstelling worden de cijfers over 2017 nader toegelicht aan de hand van de begrote cijfers van 2017.

Het voordelige resultaat ten opzichte van de begroting 2017 ad € 83.000 is als volgt te verklaren:

- hogere inkomsten uit jeugd-afspraken	60.150
- hogere inkomsten uit subsidie overige taken	44.000
- lagere inkomsten uit overige bedrijfsopbrengsten	-56.350
	<hr/>
	47.800
waartegenover:	
- hogere personeelskosten	-8.800
- hogere afschrijvingen vaste activa	-2.400
- lagere materiële kosten	26.800
- lagere huisvestings kosten	20.400
- lagere renteopbrengsten	-800
	<hr/>
	35.200
Resultaat ten opzichte van de begroting.	83.000

Jeugdafspraken

De subsidie voor 2017 is vastgesteld op € 7.498.251. Er is 0,15 Fte minder ingezet dan begroot. De opbrengsten stijgen toch ten opzichte van de begroting dat wordt veroorzaakt doordat de indexering van de subsidie hoger uitviel dan was voorzien.

Overige taken jeugdprofessionals

In 2017 zijn er bij de overige taken 2 gemeenten bijgekomen. Het gaat hier om de gemeente Halderberge waar een Mee denk coach actief is. Dit gaat hier om een periode van 7 maanden. Daarnaast is er een contract gesloten met de Gemeente Werkendam waar de gedragsdeskundige het team van Woudrichem ondersteunt.

Overige opbrengsten

Dit betreffen de opbrengsten voor de uitvoering van het Expertteam. Ook zijn er nog jeugdprofessionals geleverd voor het Samenwerkingsverband Voorgezet Onderwijs Roosendaal. Daarnaast is er geld ontvangen van VWS inzake een subsidie voor de stagiaires en een teruggave van T-Mobile

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Personeelskosten

Personeel in loondienst

Op deze post is een overschrijding van € 60.195.

- De personeelsbezetting is 7,36 Fte hoger dan begroot. Waarvan 4,08 stagiaires. Waarbij aangetekend dat de nieuwe personeelsleden lager in de schaal zijn ingedeeld.
- In de begroting is de CAO verhoging meegenomen van 2%, in werkelijkheid is het 1,65%.
- Het totaal saldo vakantie uren en verlofbudget bedraagt € 275.354. De vakantie uren vallen onder schulden op korte termijn en verlofbudget als voorziening op de balans.
- Bij uitdiensttreding is voor een bedrag van € 18.829 aan verlofuren uitbetaald.
- Aan zwangerschapsgelden ontvangen een bedrag € 14.572.

Doorbelasting personeelskosten

De doorbelasting vanuit NMO is lager in verband met bezuinigingen binnen de NMO. En een medewerker Bouwer leerhuis is pas op 4 september gestart en voor minder uur dan begroot. Er is wel personeel niet in loondienst ingezet voor marketing en communicatie

De doorbelasting vanuit MEE is conform begroting doorgezet, maar gedurende het jaar is een personeelslid gedetacheerd naar Stichting Spring. Vandaar het verschil van € 36.085

Doorbelasting personeelskosten	Werkelijk	Begroot
Doorbelasting NMO	351.839	381.651
Doorbelasting MEE	85.515	49.430

Materiële personeelskosten

De post materiële personeelskosten laat een overschrijding zien van € 28.879. De grootste posten worden hieronder toegelicht.

- De post woon-werk vergoeding is te laag ingezet in de begroting. Dit jaar hebben de meeste personeelsleden ook daadwerkelijk CRM ingevuld en de woon-werkkilometers zijn uitbetaald.
- De post gratificaties onbelast laat een overschrijding zien door de dotatie voorziening jubilea.

Personeel niet in loondienst

Op de post personeel niet in loondienst is een overschot van € 80.265. De inzet van medewerker Marketingproject en inschakeling Bureau de Bont voor certificering waren niet begroot. Op de post Jeugdprofessionals is € 90.400 minder uitgegeven dan begroot. Voor wat betreft de automatisering was deze begroot op € 50.000, maar daadwerkelijk € 10.167 uitgegeven.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Afschrijvingen materiële vaste activa

Dit jaar zijn 6 i-phones, 28 notebooks cq i-pads en 2 touchscreens plus bijbehorende module aangeschaft. Deze worden in 3 jaar afgescheven.

Daarnaast is voor € 36.336 de software van K2 om het administratieve proces van het personeel te optimaliseren geactiveerd welke in 5 jaar wordt afgeschreven.

Vanuit NMO is er dit jaar ook doorbelasting activa bestaande uit Upgrade NAV2017 inclusief Document Capture en inrichting K2 blackpearl implementatie.

Doorbelaste materiële vaste activa	Werkelijk	Begroot
Doorbelasting NMO	2.506	-

Materiële kosten

Doorbelaste materiële kosten	Werkelijk	Begroot
Doorbelasting NMO	62.162	62.864
Doorbelasting MEE	14.404	14.404

Huisvestingskosten

Vanaf 1 november is MEE West-Brabant vertrokken uit het pand Langdonk 1 te Roosendaal en komen vanaf die datum alle huisvestingskosten voor onze rekening. Een gedeelte hiervan was al wel begroot volgens een gemaakte schatting. De huur voor het pand was wel voor een volledig jaar meegenomen en dat was dus geen goede schatting. Dat veroorzaakt meteen het grootste verschil.

Financiële opbrengsten en kosten

Begroot was een bedrag van €1.000, maar daar de rente dermate steeds is verlaagd hebben we maar € 175 ontvangen.

Jaarrekening 2017

SPRING

5.1.8 Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Mw. M.E. Hoesemans
Bestuurder

Dhr. R.E. Axt
Voorzitter Raad van Toezicht

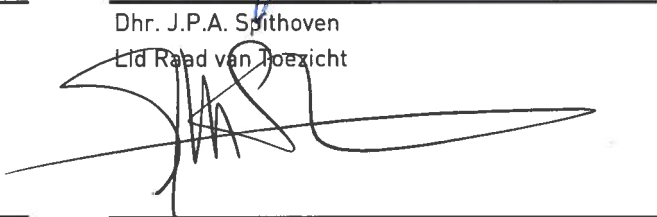

Dhr. J.J.G.M. Biskop
Lid Raad van Toezicht

Dhr. J.P.A. Spithoven
Lid Raad van Toezicht

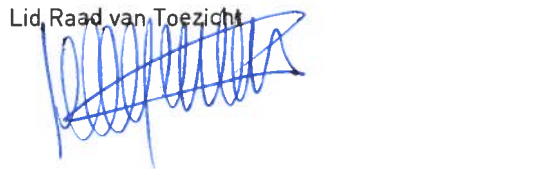

Mw. F.S.S. Huismans
Lid Raad van Toezicht

Mw. H.P.M. Braks
Lid Raad van Toezicht

Breda, 28 maart 2018

SPRING

Jaarrekening 2017

SPRING

5.2. OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting Spring heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 21 maart 2018.

De Raad van Toezicht van de Stichting Spring heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 28 maart 2018.

5.2.2 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening.

5.2.3 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Spring

VERKLARING OVER DE IN DE JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Spring te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Spring op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met RJ 640 Organisaties zonder winststreven en bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2017.
2. De resultatenrekening over 2017.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Spring zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaardocument
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van RJ 640 Organisaties zonder winststreven is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 640 Organisaties zonder winststreven, bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging toefunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaardocument en de overige gegevens, in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 640 Organisaties zonder winststreven en bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging toefunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 640 Organisaties zonder winststreven en bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging toefunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 29 maart 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.C.G. Vervoort RA